

STANOWISKO

Polskiego Stowarzyszenia Przemysłu Kosmetycznego i Detergentowego w sprawie mikroplastików

1. Wstęp

Woda morska stanowi globalny problemem, zyskujący w ostatnim czasie wiele zasłużonej uwagi. Ilość odpadów występujących w morzach, na wybrzeżach i szlakach wodnych stwarza wyzwanie gospodarcze i zdrowotne, które zdecydowanie należy rozwiązać.

Nadchodząca strategia Komisji Europejskiej dotycząca tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym (*Strategy on Plastics in a Circular Economy*) ma na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń pochodzących z tworzyw sztucznych w morzach oraz zagrożenia dla środowiska morskiego w ramach trzeciego filaru działań. Stowarzyszenie popiera to podejście jak również działanie w kierunku eliminacji zanieczyszczeń w wodach morskich i zapobiegania uwalnianiu mikroplastików podczas cyklu życia produktów.

W naszej opinii strategia KE powinna spełniać trzy następujące cele: (i) promować działania na poziomie UE, aby uniknąć rozbieżności zaburzających jednolity rynek UE, (ii) wyznaczać działania w porozumieniu z innymi jurysdykcjami w celu odpowiedniego uwzględnienia celu, jakim jest zmniejszenie emisji tworzyw sztucznych do środowiska i zanieczyszczeń mikrobiologicznych w oceanach świata (iii) dopilnować, aby wszelkie podjęte działania regulacyjne były proporcjonalne, skuteczne i poparte dowodami naukowymi.

2. Wpływ na przemysł

Dowody naukowe wskazują, że znaczna większość drobnych cząstek z tworzyw sztucznych obecnych w morzach pochodzi z rozkładu większych materiałów z tworzyw sztucznych (tzw. drugorzędowe mikroplastiki). Stanowi to główne źródło mikroplastików w środowisku naturalnym. Wpływ detergentów i środków czystości wytwarzanych przez nasz sektor (tzw. pierwszorzędowe mikroplastiki), zgodnie z dostępnymi danymi, jest marginalny. Ponadto detergenty i środki czystości nie są identyfikowane jako

W sektorze detergentów małe mikrocząstki i/lub mikroplastiki mają bardzo ograniczone zastosowanie. Zgodnie z badaniem A.I.S.E, opartym na informacjach pochodzących od firm członkowskich pokrywających około 70-75% całego rynku UE, biorąc pod uwagę całkowitą produkcję detergentów i środków czystości w wysokości 11,4 miliona ton rocznie², całkowita ilość zastosowanych do ich wytworzenia mikroplastików wynosi mniej niż 150 ton rocznie. Odpowiada to około 0,001% całkowitej produkcji sektora i około 0,0015% oszacowanej wartości całkowitej mikroplastików pierwszorzędowych uwalnianych do środowiska, rocznie. Ponadto przenikanie mikroplastików do wód morza Bałtyckiego wydaje się w przypadku Polski niezwykle ograniczona.

Bardzo ograniczone zastosowanie mikroplastików dotyczy tylko niektórych niszowych aplikacjach, gdzie spełniają one ważną rolę w zapewnieniu skuteczności produktu, są to głównie cząsteczki poliuretanu do delikatnego czyszczenia twardych powierzchni.

3. Definicja mikroplastików

Odpowiednia definicja tego, czym jest mikroplastik powinna być oparta na podejściu naukowym, gdyż jest to niezwykle ważny element przyszłej strategii i związanych z nią działań politycznych.

Definicja powinna być tak skonstruowana, aby uniknąć rozpatrywania polimerów, dla których nie ma dowodów negatywnego wpływu na środowisko wodne. Biorąc to pod uwagę, A.I.S.E. proponuje następującą definicję mikroplastów:

Microplastics: water insoluble solid plastic particles with a size less than 5mm that can be found as marine litter, where plastic is understood as synthetic water insoluble polymers that can be repeatedly molded, extruded or physically manipulated into various solid forms which retain their defined shapes in their intended applications (ie. use and disposal).

3.1. Definicja UE Ecolabel

¹ EUNOMIA raport dla Komisji Europejskiej (DG ENVIRONMENT), Study to support the development of measures to combat a range of marine litter sources, January 2016

² (A.I.S.E. Activity & sustainability report 2015-2016)

w kontekście oznakowania ekologicznego, dotyczącego detergentów do zmywarek do naczyń, detergentów do ręcznego mycia naczyń, produktów do czyszczenia twardych powierzchni oraz przemysłowych i instytucjonalnych detergentów do zmywania naczyń. Ten proces odbył się bez konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz oceny skutków.

Stowarzyszenie wyraża zaniepokojenie implikacjami, jakie definicja mikroplastików zawarta w decyzjach o oznakowaniu ekologicznym UE może mieć wpływ na rozwój przyszłej polityki na poziomie UE. Obecna definicja może stanowić "tylne drzwi" dla różnych tekstów prawnych i w dalszym etapie stać się punktem wyjścia dla nowych przepisów unijnych.

Jest to szczególnie ważne, biorąc pod uwagę, że kryteria oznakowania ekologicznego UE dedykowane są niezwykle małej części udziału wszystkich detergentów dostępnych na rynku.

4. Działania regulacyjne

Stowarzyszenie nie sprzeciwia się ograniczeniu REACH, niemniej jednak, jeśli ta droga będzie procedowana należy to zrobić ostrożnie z uwzględnieniem definicji/zakresu mikroplastików. Oznacza to, że badanie Komisji Europejskiej oceniające intencjonalnie dodane mikroplastiki⁴ powinno łączyć ze sobą nie tylko zanieczyszczenia z tworzyw sztucznych znajdujące się w środowisku morskim i mikroplastiki znalezione w środowisku z poszczególnymi źródłami emisji (np. detergentami), ale także wykazać, że mają one negatywny wpływ na środowisko. W tym konkretnym przypadku dotychczas nie udowodniono, że środki czystości przyczyniają się do zanieczyszczania środowiska morskiego i stwarzają potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i / lub środowiska.

Nawet w przypadku, gdy środki zarządzania ryzykiem mogą opierać się na zasadzie ostrożności, konieczne jest, aby środki te były proporcjonalne i poparte dowodami oraz odpowiednią oceną.

³ 'microplastic' means particles with a size of below 5 mm of insoluble macromolecular plastic, obtained through one of the following processes: (a) a polymerisation process such as polyaddition or polycondensation or a similar process using monomers or other starting substances; (b) chemical modification of natural or synthetic macromolecules; (c) microbial fermentation;

⁴ Intentionally added microplastics in products, study ENV.A.3/FRA/2015/0010,